

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispytatio II. De efferentibus, & de his pro quibus effertur Sacrificium
Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

DISPUTATIO II.

De offerentibus, & de his pro quibus offertur
Sacrificium Missæ.

DIFFICULTAS I.

Quomodo Christus offerat Sacrifi-
cium Missæ.

Trident.

ONVENIUNT Catholici, Christum esse offerentem in Sacrificio Missæ, ut definitur in Tridentino sess. 22. cap. 1. & esse principalem offerentem, ut deducitur ex eo, quod in eodē capite dicitur Christus offerre ministro Sacerdotum, quia qui offert per alios tamquam per ministros, est principaliter offerens. Est tamen difficultas, quomodo Christus offerat, an per se ipsum proximè & immediatè, an verò remotè tantum, & mediatis Sacerdotibus.

Suarez.
Adamus.
Ægidius.
Trident.

Suarez disp. 77. sect. 1. Adamus q. 9. dub. 3. & Ægidius quest. 8. art. 1. dub. 6. docent, Christum in Sacrificio Missæ immediatè & proximè, & per se ipsum offerre: quod indicare videtur Tridentinum sess. 22. c. 2. dum ait, Christum nunc esse offerentem in Sacrificio Missæ; & significari videtur in Scriptura Psalm. 109. & ad Heb. 7. dum in ea Christus dicitur Sacerdos in æternum: ex eo autem, quod semel se ipsum obtulit incruentè in cœna, & iterum cruentè in cruce, non potest dici Sacerdos in æternum; ergo ex eo dicitur Sacerdos in æternum, quia perpetuò offert & sacrificat, quando Sacerdotes sacrificant. Et id denotare videtur Paulus in dicta Epist. ad Hebr. dum inter legem veterem & novam discrimen constituit, in eo quod in veteri erant plures Sacerdotes ad tempus tantum offerentes, & idè sibi succedentes; in nova vero sit unus Sacerdos in æternum, cui nullus aliud succedit, quamvis sint aliqui Vicarii & Ministri illius; denotat ergo Paulus, Christum nunc etiam offerre & sacrificare.

Et rationibus probari potest. Primò, quia Christus est verè & principaliter offerens in Sacrificio Missæ, ad id autem non sufficit fuisse ab ipso institutum Sacrificium Missæ, quia Sacrificia antiqua fuerunt instituta à Deo, & tamen Deus non dicebatur offerens in illis; Christus ergo actu & proximè offert in illo. Secundò, quia Sacrificium Missæ est infiniti valoris, & tale, ut nequeat iniquitate Sacerdotis inquinari, ut dicitur in Tridentino sess. 22. c. 1. ergo in eo Christus est actu & proximè offerens, quia Sacrificia à proximè offerente & sacrificante habent valorem & bonitatem, & non ab instituente, aliàs antiqua Sacrificia habuissent infinitum valorem, & fuissent ita bona, ut non potuissent inquinari, quia fuerunt instituta à Deo infinite digno & sancto. Tertiò, quia Christus, ut homo, est verè Sacerdos, & inferior Deo, & concurrat physicè ad actionem Sacrificij Missæ, ergo est verè offerens proximè & immediatè; imò & principalis, comparatus cum Sacerdote. Quartò, quia Sacerdotes offerunt in persona Christi

tamquam Vice-Christi, & Legati ipsum representantes; ergo actu & proximè offert; sicut dominus, qui per famulum elargitur eleemosynam, eam dicitur actu & proximè elargiri.

Corduba verò l. 1. q. 3. opin. 2. Vasquez d. 22. c. 3. & Becanus c. 25. q. 9. docent, in Sacrificio Missæ Christum non offerre per se ipsum, seu immediatè & proximè, sed tantum Sacerdotes, offerre tamen remotè & mediatis, nempe medijs Sacerdotibus; quod satis indicant Scotus Quodl. 20. art. 1. & Gabriel lect. 26. lit. G. & H.

Prior pars, nempe Christum non offerre per se ipsum, seu immediatè & proximè, sed tantum Sacerdotes, probatur à priori: quia actio ipsa exterior sacrificandi & immolandi in Missa, non fit Christo per se ipsum & immediatè, sed tantum à Sacerdotibus; ergo Sacrificium Missæ non offertur & fit à Christo per se ipsum & immediatè, sed tantum à Sacerdotibus. Consequentia patet. Antecedens autem probatur. Primò ex Tridentino sess. 22. cap. 1. dum ait, Christum in Sacrificio Missæ immolari per Sacerdotes, denotans non per alium; & cap. 2. dum ait, Christum esse nunc offerentem ministerio Sacerdotum, denotans non aliter offerre: qui autem aliquid facit per alterum, & ministerio alterius, non facit illud immediatè & per se ipsum, sed tantum remotè & per alterum. Secundò, idem Antecedens probatur ratione, quia ab eo tantum fit proximè & immediatè actio sacrificij & immolatio, à quo verba consecrationis proferuntur, quia verba sunt quibus quasi gladio fit dicta immolatio, verba autem consecrationis non proferuntur à Christo, sed tantum à Sacerdotibus, ut patet, ergo.

Posterior pars, nempe Christum in Sacrificio Missæ offerre remotè & mediatis Sacerdotibus, & per illos, constat ex Tridentino ubi supra, quia ex eo constat, Christum in Sacrificio Missæ esse nunc offerentem ministerio Sacerdotum, & ipsum per Sacerdotes immolari.

Et ratione probatur, & declaratur. Primò, quia Christus tribuit Sacerdotibus victimam ad Sacrificium Missæ, nempe se ipsum illis tamquam suis ministris remittens, & commendans, ut ipsum in Sacrificio offerant, ergo Christus non minus concurrat ad immolationem sui, quam dominus ad elargitionem eleemosynæ factam medio famulo, cui dedit pecuniam, ipsi remittens, & commendans, ut eam in eleemosynam elargiatur, dominus autem ad elargitionem eleemosynæ factæ à famulo, concurrat mediatis & per illum, ergo Christus ex hoc capite sufficienter offert mediatis & remotè in Sacrificio Missæ. Secundò, quia Sacerdotes ex intentione Christi offerunt in Sacrificio Missæ nomine ipsius Christi tamquam Vice-Christi, & ipsius Legati ipsum representantes, ut constat ex verbis quibus id efficiunt, nempe, *Hæc est Corpus meum*, & *Hæc est calix Sanguinis mei*; ergo Christus, etiam ex hoc capite dicitur per illos

& medijs illis sufficienter offerre in Sacrificio Missæ, quamvis mediâtè & remotè. Ad id autem non existimamus necessarium, quòd id efficiant nomine Christi ex institutione ipsius: quia si id efficerent nomine Christi, quamvis ex sola institutione Dei, sufficeret; quia eo ipso quòd id efficerent nomine Christi, & tamquam legati ipsius ipsum repræsentantes, Christus diceretur per illos & medijs illis id efficere.

Christus ergo in Sacrificio Missæ, est verè offerens non proximè & immediâtè, sed tantum mediâtè & remotè, ex duplici tamen titulo, & ex quolibet sufficienter: nempe, & quia tribuit Sacerdotibus victimam ad immolandum illam, eius immolationem illis tamquam suis ministris remittens & commendans, quod sufficit ut per illos dicatur offerre, quamvis id non efficerent tamquam Vicarij ipsius ipsum repræsentantes; & quia Sacerdotes nomine ipsius tamquam Vicarij ipsius, & eius Legati ipsum repræsentantes offerunt, quod sufficit ut per illos dicatur offerre, quamvis ipsis non tribueret victimam ad immolandum, illis tamquam ministris remittens & commendans immolationem illius. Et quamvis mediâtè tantum & remotè dicatur Christus in Sacrificio offerre, quia non per se ipsum, sed tantum medijs Sacerdotibus, & tamquam ministris, & etiam tamquam Vicarijs & Legatis; nihilominus nunc & actu dicitur offerens, quia id efficit nunc, quamvis per Sacerdotes, & etiam dicitur principalis, quia offert per alios tamquam per ministros & Legatos. Ex quo constat ad fundamentum aduersariorum, delumpum ex Tridentino, quia dicit Christum esse nunc offerentem in Sacrificio Missæ.

Ad hoc verò, quòd Christus sit Sacerdos in æternum, ut dicitur Psalmo 109. & ad Hebr. 7. quod adducitur pro aduersarijs; non est necessarium, quòd per se ipsum offerat in æternum, quia etiam post finem mundi manebit Sacerdos, & tamen post finem mundi nullus offeret Sacrificium: imò ad id non est necessarium quòd aliquod offerat, nec quòd aliquod obtulerit Sacrificium; quia sufficit, quòd eius humanitas sit in æternum vnita diuinitati, quia Sacerdotium nõ consistit in ministerio & vñu sacrificandi; sed in dignitate & potestate ad id quæ Christus habet, & habebit, quamdiu humanitas ipsius sit vnita diuinitati, ut dicimus Tractatu de Incarnatione Disputatione xix. Difficultate 111. Ex eo verò in Epistola ad Hebræos Christus dicitur Sacerdos in æternum, nullum habens successorem, quia ei nullus succedit in dignitate & potestate, quia eam non amisit per mortem, sicut Sacerdotes Leuitici succedebant alijs in dignitate & potestate; non verò quia ei nullus succedat in ministerio & in exercitio, quia quoad hoc ipsi cessant à ministerio sacrificandi succedunt Sacerdotes Evangelici, accipientes dignitatem & potestatem Sacerdotalem ad id, & ob hoc dicuntur Vicarij Christi.

Et ad primam rationem pro aduersarijs concedimus, Christum verè & principaliter offerre nunc in Sacrificio Missæ; & non quia Sacrificium Missæ fuerit ab ipso institutum, sed duobus prædictis modis, nempe, & quia tribuit Sacerdotibus victimam ad eam immolandum, & ipsis tamquam ministris commisit immolationem illius; & quia Sacerdotes tamquam Legati Christi, in persona & nomine ipsius ipsum repræsentantem offerunt.

Ad secundam concedimus, Sacrificium Missæ habere infinitum valorem, & infinitam virtutem ad cauendum fructum & effectum, ut dicimus Disputatione 111. Difficultate vii. iste tamen infinitus valor, & infinita virtus non est in genere meriti, seu ex opere operantis; sed tantum instar Sacramenti ad cauendum ex opere operato: ad quod non requiritur bonitas aliqua in proximè offerente, quia sufficit institutio Christi communicantis istum infinitum valorem ipsi actioni Sacrificij, quamvis factæ à malo ministro, & quamvis ab eo fiat mala, si mala fieri potest; & quoad hoc dicitur nõ posse à malo ministro coinquinari, quia quamvis fiat mala, eius tamen valor & virtus, quam habet ex institutione Christi, non impeditur, nec Sacramenta possunt eo modo coinquinari à malo ministro, quamvis ab eo peccaminosè fiant.

Ad tertiam negamus, Christum ut hominem concurrere physicè ad immolationem, sicut nec concurrat physicè ad prolationem verborum; quia ad immolationem Missæ tantum concurrat duplici modo dicto, & etiam moraliter, id est meritorie, quia sua passione meruit imperare à Deo positionem Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus, factam ex vi verborum Sacerdotis. quo etiam modo concurrat ad effectum Sacramentorum, nempe tamquam instrumentum morale vniuersale diuinitati coniunctum, impetrando meritorie à Deo effectum illorum.

Ad quartam concedimus, Sacerdotes in Sacrificio Missæ offerre, & tamquam ministros Christi, & tamquam Legatos ipsius ipsum repræsentantes: ex eo tamen solum fit, Christum actu & nunc offerre quando offerunt Sacerdotes, sed non proximè & immediâtè, quia per Sacerdotes & non per se ipsum exercet actionem sacrificandi.

DIFFICULTAS II.

Utrum omnes Sacerdotes possint efficere & offerre verum Sacrificium Missæ.

Conueniunt Catholici contra hæreticos, in solis Sacerdotibus esse potestatem efficiendi & offerendi Sacrificium Missæ, ut significatur in Tridentino sess. 22. & 23. c. 1.

Est tamen difficultas, An omnes Sacerdotes possint validè efficere & offerre Sacrificium Missæ.

Scotus in 4. d. 13. quæst. 2. & Gabriel quæst. 2. art. 3. du. 2. partem negatiuam tueritur, quam etiam videtur tradere Magister in 4. d. 13. Eam tamen non eodem modo defendunt: quia Scotus concedens Sacerdotem hæreticum & schismaticum, & Gabriel concedens omnem Sacerdotem præcisum ab Ecclesia, posse validè consecrare; negant tamen, posse verum Sacrificium efficere & offerre: quia ex vna parte existimant, essentiam Sacrificij Missæ sitam esse in ea oblatione, quæ fit verbis illis, *Offerimus*, &c. siue ante consecrationem, siue post; & ex altera existimant, dictos Sacerdotes non posse verè dicere, *Offerimus*, &c. quia non possunt nomine Ecclesiæ loqui, cum sint ab ipsa præcisi; Sacerdos autem nequit sacrificare, nisi ea verba nomine Ecclesiæ proferat, quia non nomine proprio, sed tantum nomine Ecclesiæ sacrificat & offert. Magister verò idem videtur tradere, dum existimat, excommunicatum, aut præcisum manifestè notatum, non posse validè consecrare, quia ob rationem

tionem Scoti & Gabrielis nequeat dicere, *Offerimus*; essentia autem Sacrificij Missæ in consecratione consistit.

S. Thomas. S. Thomas verò q. 82. art. 7. Vasquez d. 226. & communiter Theologi partem affirmativam merito tradunt. Et in primis quemcumque Sacerdotem, quantumvis hereticum & ab Ecclesia præcisum, posse verum Sacramentum Eucharistiæ efficere, conveniunt Theologi contra Magistrum, & maximè indicat Tridentinum sess. 23. c. 1. & 4. & can. 4. Id verò, quod Magister in contrarium & pro se adducit, nempe Sacerdotem non posse verè dicere *Offerimus*, nullius momenti est, & quia id est falsum, ut statim dicemus; & quia verbum istud *offerimus*, siue præcedens siue subsequens consecrationem, non pertinet ad formam consecrationis; sed tantum hæc, *Hoc est Corpus meum, Hic est calix Sanguinis mei*: hæc autem proferri possunt à quocumque Sacerdote, quantumvis præciso, etiam nomine Christi, ratione characteris, quia ratione huius habet potestatem illa proferendi nomine & Vice Christi, & nequit ab Ecclesia deleri.

Deinde contra Scotum & Gabrielem, quemcumque Sacerdotem quovis modo præcisum, posse Sacrificium Missæ efficere & offerre, probatur; tum, quia immolatio & oblatio Sacrificij Missæ in consecratione consistit; consecratio autem validè fieri potest à quocumque Sacerdote quovis modo præciso, quia consecratio fit validè ratione characteris, qui nequit ab Ecclesia deleri: tum etiam, quia quamvis immolatio seu actio Sacrificij Missæ sita esset in oblatione, verbis illis, *Offerimus*, &c. facta, nihilominus Sacerdos præcisus validè posset verum Sacrificium offerre, quia Sacerdos non offert nomine Ecclesiæ, potestate ab ipsa accepta; sed potestate annexa characteri à Deo accepto ad orandum & offerendum pro Ecclesia, & nomine Ecclesiæ, ergo nequit ab Ecclesia auferri potestas dicendi nomine ipsius, *Offerimus*, &c. quamvis id prohibere possit, & de facto præcisus prohibeat.

DIFFICULTAS III.

Utrum alij fideles, præter Sacerdotes, Sacrificium Missæ offerre dicantur.

Rupertus. *Innoc. III.* *Leo I.* **C**onveniunt Catholici, alios fideles, præter Sacerdotem consecrantem, etiam in Sacrificio Missæ offerre. Quod tradunt Rupertus lib. 2. de Divinis officiis cap. 6. Innocentius III. lib. 3. de Mysterijs Missæ cap. 5. & Leo I. Epist. 81. cap. 2. & id exprimitur in Canone Missæ, dum dicitur: *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cunctæ familie tue.* Quo significatur, totam familiam Christi, seu totum populum Christianum hoc Sacrificium servitutis offerre: & dum paulò inferius dicitur, *Vnde & memores, Domine, nos servi tui, sed & plebs tua sancta*, &c. *offerimus* præclara maiestati tue, &c. & id non leuiter indicatur, dum dicitur: *Et omnium circumstantium, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc Sacrificium laudis.* ubi verba illa, *vel qui tibi offerunt*, de circumstantibus intelliguntur, quia particula *qui* ad circumstantes refertur.

Omnes ergo alij fideles, etiam absentes, dicuntur etiam Sacrificium Missæ offerre, non proximè & immediatè, quia ipsi non proferunt verba consecrationis, medijs quibus quasi gladio macetatur

& offertur victima in Sacrificio Missæ; sed tantum remotè & mediatè, nempe medio Sacerdote; non quia ipsi ad illud aliquo modo concurrant, nec physicè nec moraliter, sed generaliter fideles ex eo tantum dicuntur offerre, quia ex vna parte Christus reliquit omnibus fidelibus se ipsum tantquam victimam sic vnicuique propriam, ac si unusquisque eam tribueret Sacerdoti, ut pro ipsis illam offerret; & ex altera Sacerdos ratione characteris à Deo deputatus, ut nomine fidelium offerat dictam victimam, offert illam quasi propriam singulorum fidelium; sicuti in Lege veteri illi dicebatur immolare & offerre, qui victimam tribuebant Sacerdoti, ut nomine ipsorum illam immolaret & offerret siue pro ipsis tribuentibus victimam, siue pro alijs. Dicitur autem Sacerdos nomine fidelium aut Ecclesiæ immolare & offerre, non tamquam superioris, sed tamquam inferioris, seu plebis & populi, ut aduertunt Bellarminus l. 1. de Sacrificio Missæ, cap. 4. & Vasquez disp. 226. num. 14. quia Ecclesia non comparatur cum Sacerdote, nisi tamquam plebs & inferior cum superiore & intercessore. Dicitur tamen immolare & offerre nomine Christi tamquam superioris, quia cum Christo comparatur tamquam minister, & inferior cum superiore & principali, & tamquam Vicarius & legatus illius ipsum representans: & ideo Sacerdos potius dicitur minister Christi in Ecclesia, quam minister Ecclesiæ.

Addimus, eos fideles, qui ad Sacrificium Missæ aliquo modo cooperantur, aut Sacerdoti sacrificanti ministrando, aut ei stipendium ad id tribuendo, aut sua assistentia Sacrificium approbando & auctorizando, dici specialiori modo offerre Sacrificium Missæ, & sic offerendo benè operari, & mereri.

DIFFICULTAS IV.

Utrum Sacrificium Missæ possit pro omnibus vivis offerri.

Quamvis Sacrificium offerri pro alio, sumi possit prout idem est, quod nomine & loco alterius offerri; in præsentiarum tamen non ita sumitur, sed prout idem est quod offerri in utilitatem & commodum alterius, ei applicando fructum Sacrificij, quia ratione communiter sumitur apud Patres, & apud Scholasticos, & apud Paulum ad Hebr. 5. non tantum dum ait, *Et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre*, id est in utilitatem populi & sui; sed etiam dum dicit, *Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur*, id est in utilitatem & commodum hominum, ut omnes exponunt, & deducitur ex alijs verbis iam relatis, quæ paulò inferius proferuntur à Paulo.

Hoc ergo supposito, Sacrificium Missæ offerri posse, non tantum pro ipsis Sacerdotibus offerentibus, ut constat ex supra relatis verbis Pauli, *Propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre*; sed etiam offerri posse pro alijs vivis, ut constat ex his verbis Pauli, & ex prædicto vsu Ecclesiæ, in qua quotidie offertur Sacrificium Missæ pro alijs vivis.

Est tamen difficultas, Primò, pro quibus alijs vivis in particulari offerri possit. Circa quam conveniunt Theologi, Sacrificium Missæ offerri posse pro

pro omnibus fidelibus baptizatis viuis, qui sunt membra Ecclesiæ, & ab ipsa non sunt præcisi. Ita definitur in Tridentino sess. 22. cap. 1. & can. 3. & id constat ex praxi Ecclesiæ, qua post verba, *Tegitur, clementissime Pater*, statim subditur, *In primis que tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica, & paulo inferius, & pro omnibus orthodoxis, atque Catholica & Apostolica fidei cultoribus.*

Nomine autem fidelium baptizatorum qui non sunt præcisi, intelligimus non tantum adultos, sed etiam paruulos, quia ex omnibus coalescit Ecclesia Catholica, quia omnibus eis, non tantum adultis, tam iustis quam peccatoribus, sed etiam paruulis, Sacrificium Missæ prodesse potest, quia etiam paruulis imperari potest salus, & vite diuturnitas, imò & auxilia externæ protectionis, quibus ex tunc optimè dirigantur ad rectam vitam futuram: & sub prædictis fidelibus baptizatis etiam comprehenduntur energumeni, quia etiam ex eis constat Ecclesia, & eis potest Sacrificium Missæ prodesse.

Secundò est difficultas, An Sacrificium Missæ possit offerri pro non baptizatis viuis, vt progenitis, Iudæis, paganis, & Catechumenis.

Bellarminus lib. 2. de Sacrificio Missæ, cap. 6. Suarez disp. 78. sect. 2. Henriquez lib. 9. cap. 15. Egidius q. 83. art. 1. dub. 9. Laymann tract. 5. c. 2. & Bonacina disp. 4. pun. 3. docent, offerri posse validè & licitè; quod indicare videtur Paulus 1. ad Tim. 2. dum commendat obsecrationes & orationes fieri pro Regibus qui tunc non erant baptizati. Et specialiter, quòd Sacrificium Missæ offerri possit pro non baptizatis, indicat Tertullianus in lib. Ad Scapulam, cap. 2. num. 11. dum ait: *Itaque sacrificamus pro salute Imperatoris.* Imperatores autem tunc non erant baptizati. Et etiam quòd offerri possit pro Catechumenis non baptizatis, contineri videtur in Libello qui dicitur *Ordo Romanus*, in 3. Scrutinio quod Feria quarta hebdomadæ quartæ Quadragesimæ fiebat. Imò offerri posse pro Catechumenis adhuc defunctis, tradere videtur Innocentius III. in cap. 2. *Apostolicam*, de Presbytero non baptizato, & Ambrosius in Oratione de obitu Valeriani Imperatoris.

Et ratione probatur, quia Sacrificium crucis pro omnibus, etiam non baptizatis, & infidelibus, oblatum fuit; ergo etiam Sacrificium Missæ, quod est applicatio fructus Sacrificij crucis, offerri potest pro omnibus.

Sotus verò in 4. d. 11. quæst. 2. art. 7. Vasquez disp. 227. cap. 3. & Azor lib. 10. cap. 22. docent, Sacrificium Missæ nec licitè nec validè offerri posse pro non baptizatis viuis. Et in primis non posse pro illis licitè offerri, probatur ratione desumpta ex consuetudine: quia Ecclesia non baptizatis, quantumvis Catechumenis, denegat publicas orationes in Missa, excepto die Parasceves, ex peculiari priuilegio, in signum generalis redemptionis in eo die pro omnibus à Christo exhibitæ; in alijs autem diebus potius petit vt infideles conterantur: ergo Ecclesia hac consuetudine satis denotat, se nolle, & prohibere quòd fiant orationes publicæ pro nobis baptizatis, ergo multò melius prohibet, & non vult Sacrificium Missæ pro illis offerri, quia istud maius est orationibus publicis, & non minus publicum quam illa.

Deinde non posse pro illis validè offerri, probatur, quia Eucharistia vt Sacramentum non prodest illis, quia tantum est instituta in Sacramentum

pro baptizatis; ergo nec vt Sacrificium, quia etiam vt Sacrificium confert suos effectus instar Sacramenti ex opere operato. Consequentia patet, quia mirum esset, & nullo fundamento affirmari potest, Christum Eucharistiam in Sacramentum pro baptizatis tantum instituisse, & eandem in Sacrificium, quam etiam vt sic, instar Sacramenti, instituit, pro non baptizatis instituisse.

Paulus ergo pro aduersarijs adductus, commendauit fieri orationes pro Regibus & alijs infidelibus non baptizatis, & verè fiebant etiam multo tempore post Paulum adhuc in Sacrificio Missæ, vt significant Clemens Romanus lib. 8. Constit. Apostol. & Chrysostomus in sua Liturgia, & satis conuenienter quia tempore Pauli & dictorum Patrum, baptizati commorabantur inter non baptizatos, vt sic illis signa amoris ostenderent, & pacificè viuerent: iam verò id est ab Ecclesia dicta consuetudine prohibitum, & multò magis pro illis Sacrificium Missæ offerre, quia numquàm pro non baptizatis illud obtulit, præsertim quia illis prodesse non potest, nec pro illis validè offerri.

Tertullianus verò, qui specialiter de Sacrificio loquitur, aut nomine Sacrificij non intelligit Sacrificium Missæ, sed Sacrificium latè sumptum pro orationibus publicis in Sacrificio Missæ factis; aut si nomine Sacrificij intelligit Sacrificium Missæ, intelligendus est quoad valorem & meritum operantis, quod vt sic offerri potest pro non baptizatis, sicut & quodlibet aliud opus bonum. Et hoc posteriori modo explicandi sunt Innocentius III. Ambrosius & libellus Romanus, qui loqui videntur de Sacrificio Missæ.

Et ad rationem respondemus, concedendo Antecedens, & negando Consequentiam: concedimus enim, Sacrificium crucis pro omnibus, etiam non baptizatis, oblatum fuisse à Christo; negamus tamen inde inferri, Sacrificium Missæ posse pro illis offerri, etiam si per illud applicetur fructus Sacrificij crucis, sicut nec inferitur, Sacramenta posse applicari non baptizatis, quamuis valor Sacrificij crucis per ipsa applicetur, quia est discrimen inter Sacrificium crucis ex vna parte, & inter Sacrificium Missæ & Sacramenta ex altera, quòd Sacrificium crucis fuit à Christo oblatum, tamquam bonum opus, & meritum ipsius pro redemptione generis humani; & idèd voluit pro omnibus illud offerre, & pro omnibus pati & mori, quia voluit redemptionem omnium quoad sufficientiam mereri. Sacrificium verò Missæ, prout à Christo institutum, non offertur tamquam bonum opus, & meritum Christi, sed tantum tamquam quoddam peculiare instrumentum, institutum ad applicandum efficaciter ex opere operato meritum seu pretium Sacrificij crucis pro nostra redemptione, quoad effectus ad quos institutum est. Vnde non est mirum, quòd Christus noluerit illud instituire pro non baptizatis; sicut noluit alia Sacramenta à Baptismo distincta pro illis instituire, quia etiam sunt peculiaria instrumenta, medijs quibus pretium Sacrificij crucis applicatur efficaciter, & ex opere operato quoad aliquos effectus; quod supra Sacrificium crucis est quidam nouus fauor, quem noluit præstare non baptizatis.

Tertiò est difficultas, An Sacrificium Missæ possit offerri pro baptizatis ab Ecclesia præcisis.

Supponimus, posse pro illis validè offerri, quod

H h

ad

Sotus.
Vasquez.
Azor.

Bellarmin.
Suarez.
Henric.
Egidius.
Laymann.
Bonacina.

ad fructum, quem habet ex institutione Christi, quia ex vna parte institutum est à Christo pro omnibus baptizatis, & ex altera parte Ecclesia nequit dictum fructum impedire, quia iste non pendet ab Ecclesia, sed tantum ex intentione ministri, cui soli Christus totum commisit.

Punctum ergo difficultatis in eo consistit, An Sacrificium Missæ possit pro præcis ab Ecclesia licite offerri. Et primò examinandum est, an possit licite offerri pro schismaticis & hæreticis, excommunicatione seclusa.

Bellarmin.
Suarez.
Henriquez.
Bonacina.
Layman.
Celestinus.

Bellarminus, Suarez, Henriquez, Bonacina & Laymannus ubi suprà, partem affirmatiuam tuerunt, & Celestinus Papa in Epist. 1. ad Episcopos Gallia, & Iacobus in sua Liturgia, dum admittunt pro eis publicas orationes fieri, etiam in Missa. Et ratione probatur, quia ex vna parte institutum est à Christo pro omnibus baptizatis, & ex altera, seclusa excommunicatione, id non est prohibitum ab Ecclesia; ergo non solum validè, sed etiam licite potest pro illis offerri.

Gabriel.
Sotus.
Vasquez.

Gabriel verò lect. 34. in Can. lit. A. Sotus & Vasquez ubi suprà, partem negatiuam tradunt, & meritò: quia Ecclesia numquam offert Sacrificium Missæ, nec publicè orat pro schismaticis & hæreticis, adhuc in communi, nisi in die Parasceues, in alijs autem diebus potius petit ut contendantur; ergo satis denotat se nolle, & se prohibere offerri Sacrificium & orationes publicas pro illis fieri.

Testimonijs verò Patrum adductis pro aduersarijs, tantum probatur, id non esse prohibitum ex natura rei, & pro illis temporibus non fuisse ab Ecclesia prohibitum, imò fuisse ordinatum ut fieret; non tamen, quòd modò non sit ab Ecclesia prohibitum, ut verè est, prohibitione dicta consuetudine introducta aut denotata.

Quoad reliquos verò baptizatos maiori excommunicatione excommunicatos, quamuis pro eis possit Sacrificium Missæ validè offerri, quia baptizati sunt; conueniunt tamen Theologi, non posse pro illis licite offerri, quia ab Ecclesia sunt exclusi à communibus suffragijs (quorum vnum est Sacrificium Missæ) ut constat ex cap. *A nobis* 26. & ex cap. *Sacris* 38. de Sentent. excommunicat. & ex 11. q. 3. de quo latius dicimus Tractatu de Excommunicatione Disputat. 111. Difficult. 11. Id tamen intelligitur quoad excommunicatos non toleratos, id est nominatim denuntiatis, aut eos qui notoriè inciderunt in excommunicationem ob percussionem Clerici, quia pro excommunicatis toleratis licite offerri potest, ut dicimus in eadem Disputatione Difficultate 111.

Obseruandum est, quòd quamuis Sacrificium Missæ nequeat offerri directè pro baptizatis præcis ab Ecclesia, nec pro nò baptizatis, quamuis Catechumenis, oblatione ad illos directà, indirectè tamen potest, oblatione directà ad Ecclesiā, nempe pro dilatazione & pace Ecclesiæ, pro sedando schismate, & pro salute v.g. Germania, & etiam totius mundi, quamuis Sacrificium Missæ sic oblatum redundet indirectè in bonum non baptizatorum, & baptizatorum ab Ecclesia præcisorum, quia eorum conuersione & reductione Ecclesia pacificatur, melioratur, & propagatur, de quo latè in dicta Disputatione.

DIFFICULTAS V.

Utrum Sacrificium Missæ possit pro omnibus defunctis offerri.

Circa damnatos non defuerunt, qui olim existimauerint Sacrificium Missæ pro illis validè & licite offerri: validè, quia eis potest prodesse, ut æterna pœna minùs impatienter sustineatur, & ut tolerabilior fiat: & licite, quia id non est prohibitum. Quibus maximè fauet Glossa in can. *Tempus* 13. quæst. 2. dum ait, orationem & eleemosynam prodesse damnatis mediocriter malis, ut minus in inferno puniantur, quod multò melius attribueret Sacrificio Missæ. Et id tradere videtur Augustinus in Enchiridio cap. 120. & refertur ad d. can. *Tempus*, dum ait, Sacrificium Altaris & eleemosynarum prodesse non valde malis, vel sit plena remissio, vel ut tolerabilior fiat ipsa damnatio.

Nihilominus Theologi constanter docent, Sacrificium Missæ nec validè nec licite posse pro damnatis offerri. Quod autem id non liceat, dicitur in can. *Pro obemnis* 13. quæst. 2. & indicat Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 40. dum ait, non esse licitum pro damnatis orare, quia eadem omnino est ratio; imò maior, ut etiam non sit licitum pro illis Sacrificium offerre. Et ratione probatur, quia Sacrificium Missæ ad nihil potest prodesse damnatis, quia non sunt in statu adipiscendi nouam misericordiam, sed patiendi rigorosam vindictam, quia in inferno nulla est redemptio & misericordia, de quo latius dicitur in Tractatu de Suffragijs, aut in Tractatu de Nouissimis.

Augustinus verò nullatenus fauet aduersarijs, quia nomine *damnationis*, dum ait Sacrificia prodesse ut tolerabilior fiat ipsa damnatio, non intelligit pœnam æternam inferni, sed pœnam purgatorij, quæ Sacrificijs aut omnino tollitur, aut remissione alicuius partis pœne fit tolerabilior. Vnde per non valde malos intelligit eos, qui è via decellerunt non plenè extincto reatu pœne.

Circa Beatos Primò conueniunt Theologi, Sacrificium Missæ offerri non posse ut Beatis remittatur culpa, nec pœna aliqua, ut patet, nec ut eis augeatur gratia habitualis, nec gloria, quia totam, quam habituri sunt, habent ab ingressu gloriæ.

Secundò conueniunt, posse Deo Sacrificium Missæ offerri, ut ipsi gratias agamus pro Beatorum victorijs, ut dicitur in Tridentino sess. 22. cap. 3. & pro beatitudine ipsis collata, quod est quodammodò pro ipsis Sacrificium offerri, quia Sacrificio ea intentione oblato, Beati quodammodo recompensant, vel nos loco illorum, pro beneficijs Deo acceptis, ac proinde vnum ex fructibus Sacrificij quodammodo participant.

Tertiò conueniunt, Sacrificium Missæ offerri posse in honorem & gloriam Beatorum, & de facto sic offertur, ut constat ex Missa Latina, dum in eius Officio dicitur, *quam tibi offerimus in honorem Beate Mariæ, & omnium Sanctorum, ut illis proficiat ad honorem*. Dicitur autem offerri in honorem & gloriam Sanctorum, tum quia in Officio Missæ multis modis illos comemoramus, præsertim à Deo petentes, ut faciat eos suis intercessionibus nos adiuuare, & per eorū merita à Deo multa beneficia petentes, quo non parum eos honoramus &

& glorificamus; tum etiam, quia actione ipsa Sacrificij auxilia gratiæ à Deo nobis & alijs impetramus, ut Sanctos honoremus & glorificemus, quamvis hoc non tam sit pro Sanctis Sacrificium offerri, quam pro nobis.

Ita tamen in Ecclesia offertur Sacrificiū Missæ in honorem & gloriam Sanctorum, ut non ipsius, sed soli Deo offeratur, ut aduertit Tridentinum cap. illo 3. ac proinde soli Deo templa & altaria eriguntur, ut in eis soli Deo, non Sanctis Sacrificium offeratur: id tamen non tollit, quin templa & altaria in honorem Beatorum erigantur, & illis dicentur, ut in Sacrificio in illis oblato, Sancti predictis modis inuocentur & commemorentur. Et hoc posteriori modo & fine fit in Ecclesia, non priori modo, ut Kemnitius falsò imponit Ecclesiæ. Quod verò Sanctos in Officio Missæ inuocare, & commemorare, ut fit in Ecclesia, non sit reprehensione dignum, sed potius laudabile, constat ex Patribus, & ex usu Ecclesiæ, & ex ratione, ut videri potest apud Bellarminum l. 2. de Missa, cap. 8. ubi

etiam obiectiones Kemnitij contra consuetudinem hanc dissoluit.

Circa defunctos baptizatos in Purgatorio existentes contineantur Catholici, Sacrificium Missæ posse pro eis offerri, & eis maxime prodesse ad remissionem penarum (ac proinde, ut citius beatitudinem adipiscantur) ut definitur in Tridentino sess. 12. cap. 2. & can. 3. & constat ex perpetua Ecclesiæ traditione. quod etiam expresserunt Augustinus de Verbis Apost. Serm. 42. Chrysostomus Homil. 3. Epist. ad Philippi. & Homil. 69. ad populum Antiochenum. Cyprianus lib. 1. Epist. 9. Epiphanius Hæres. 75. Eusebius lib. 4. de Vita Constant. cap. 71. & Cyrillus Catechesi 5. Pro defunctis verò non baptizatis nequit adhuc valide offerri, & multò minus quam pro non baptizatis uiuis, nisi quoad valorem & meritum ipsius operantis seu Sacrificantis; sicut quodlibet aliud opus bonum, eo modo quo Difficultate præcedenti diximus posse offerri pro non baptizatis uiuis.

DISPUTATIO .III.

De virtute & effectibus Sacrificij Missæ.

DIFFICULTAS I.

Verum remissio peccati mortalis quoad culpam sit effectus Sacrificij Missæ.

ONVENIUNT Catholici, virtute Sacrificij Missæ peccata mortalia quoad culpam remitti. Est tamen difficultas circa modum, quo virtute illius remittatur, an scilicet immediate, an tantum mediate.

gratiam habitualement, & remissionem mortalium attrito, qui bona fide se existimat contritum; ergo idem etiam operatur quatenus est Sacrificium, adhuc in eo qui scienter est tantum attritus, quia Eucharistia quatenus est Sacrificium, instituta est ad remittenda peccata mortalia, non verò quatenus est Sacramentum.

S. Thomas verò in 4. d. 12. quæst. 2. art. 2. ad 4. Vasquez disp. 228. Suarez disp. 79. sect. 3. Agidius art. 1. dub. 8. & communiter Theologi docent, virtute Sacrificij Missæ non remitti immediate peccata mortalia quoad culpam, sed tantum mediate, quia scilicet virtute illius impetrantur auxilia, medijs quibus acquiritur remissio & iustificatio à mortalibus. quod significat Tridentinū cap. illo 2. illis verbis: *Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam & donum penitentiae concedens, crimina & peccata, etiam ingentia, dimittit.* quibus verbis satis significat, Deum virtute Sacrificij Missæ remittere mortalia, concedendo auxilium gratiæ ad penitentiam (siue Sacramentum, siue perfectam contritionem) mediâ quâ remittantur peccata. quod etiam superius expresserat illis verbis: *Per ipsumque fieri, ut si cum vero corde & recta fide, cum metu & reuerentia contriti, ac penitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno.* quibus verbis satis exprimit, per Sacrificium Missæ nos consequi misericordiam & remissionem peccatorum, medijs auxilijs, si penitentes, quamvis solum attriti, seu imperfectè contriti simus. Ex quo patet ad testimonium Tridentini pro aduersarijs adductum: & id ratione ab absurdis desumpta probatur, quia Primò sequeretur, eum, pro quo Sacrificium offertur, posse in somnis iustificari à mortalibus, si ante somnum habuit attritionem eorum, & pro eo in somnis existente Sacrificium offeratur: id autem nimium est concedere Sacrificio Missæ, quia vix conuenit Sacramentis. Secundò sequeretur, Sacramentum Penitentiae nec in re nec

Alb. Pigb.

Gasp. Casp.

Martial. Alexand. Ambros. Hieronym. Cyr. Ieros. Iul. Pap.

S. Thomas. Vasquez. Agidius. Suarez. Agidius.